

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1067/2539

ธนากร กรุงเทพมหานคร (มหาชนโจทก์ นางสาว อรดี สุทธิศรีจำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.วิ.พ. มาตรา 271, ป.พ.พ. มาตรา 193/17, ป.พ.พ. มาตรา 193/32

ย่อ / หลักกฎหมาย

แม้คำให้การจำเลยจะยกข้อต่อสู้คำฟ้องโจทก์ว่าหนี้ที่โจทก์นำมาฟ้องขอให้จำเลยล้มละลายโจทก์หมดสิทธิบังคับคดีแก่จำเลยโจทก์ไม่อาจนำหนี้ดังกล่าวมาฟ้องจำเลยให้ล้มละลายได้อันเป็นข้อต่อสู้เกี่ยวกับระยะเวลาการบังคับคดีตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาตรา271ก็ตาม เมื่อตามคำฟ้องของโจทก์ได้บรรยายถึงเหตุที่โจทก์นำคดีนี้มาฟ้องจำเลยขอให้ล้มละลายเมื่อพ้นสิบปีนับแต่วันมีคำพิพากษาว่าโจทก์เคยนำหนี้ดังกล่าวฟ้องจำเลยขอให้ล้มละลายต่อศาลจังหวัดเชียงรายเมื่อวันที่7มิถุนายน2536ซึ่งเป็นวันสุดท้ายที่ครบกำหนดสิบปีนับแต่วันมีคำพิพากษาแต่ในระหว่างการพิจารณาคดีโจทก์มิได้อยู่ในเขตอำนาจของศาลจังหวัดเชียงรายศาลจังหวัดเชียงรายได้มีคำสั่งเพิกถอนคำสั่งรับฟ้องเป็นไม่รับคำฟ้องโจทก์จึงมาฟ้องจำเลยต่อศาลนี้อันเป็นข้ออ้างซึ่งเป็นเหตุทำให้อายุความสิทธิเรียกร้องที่โจทก์นำมาเป็นมูลฟ้องขอให้จำเลยล้มละลายขยายออกไปอีกหกสิบวันตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา193/17วรรคสองคดีจึงมีประเด็นพิพาทโต้เถียงกันโดยตรงด้วยว่าโจทก์มีสิทธินำหนี้ตามคำพิพากษามาฟ้องให้จำเลยล้มละลายได้หรือไม่ เมื่อศาลชั้นต้นเห็นว่าโจทก์ฟ้องคดีเมื่อพ้นกำหนดสิบปีนับแต่มีคำพิพากษาถึงที่สุดโจทก์จึงหมดสิทธิที่จะบังคับคดีหนี้ตามคำพิพากษาและไม่มีสิทธิฟ้องจำเลยให้ล้มละลายในมูลหนี้เดียวกันอีกพิพาทยกฟ้องโจทก์อุทธรณ์ว่าหนี้ตามคำพิพากษาของโจทก์ไม่ขาดอายุความเพราะมีเหตุที่ทำให้อายุความสะดุดหยุดลงตามคำฟ้องและโจทก์ได้ฟ้องจำเลยภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ศาลจังหวัดเชียงรายมีคำสั่งไม่รับคำฟ้องนั้นถึงที่สุดอุทธรณ์ของโจทก์จึงเป็นการยกข้อกฎหมายขึ้นอ้างตรงตามคำฟ้องของโจทก์ซึ่งคัดค้านคำพิพากษาของศาลชั้นต้นที่เห็นว่าหนี้ตามคำพิพากษาของโจทก์โจทก์หมดสิทธิบังคับคดีแล้วศาลอุทธรณ์จึงขอที่จะยกขึ้นวินิจฉัยซึ่งปัญหาตามอุทธรณ์ของโจทก์ได้ว่าฟ้องโจทก์ไม่ขาดอายุความเพราะมีเหตุให้ขยายอายุความออกไปอีกหกสิบวันตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา193/17วรรคสองหรือไม่คำพิพากษาศาลอุทธรณ์จึงขอด้วยกฎหมาย การที่โจทก์นำหนี้ตามคำพิพากษาของศาลที่ถึงที่สุดแล้วมาเป็นมูลฟ้องขอให้จำเลยล้มละลายมิใช่เรื่องการบังคับคดีตามคำพิพากษาหรือคำสั่งตามที่บัญญัติไว้ในภาค4แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งจึงไม่อาจนำบทบัญญัติเกี่ยวกับระยะเวลาการบังคับคดีตามมาตรา271มาใช้บังคับได้ การฟ้องคดีล้มละลายนอกจากเป็นการฟ้องเพื่อให้จัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ซึ่งเป็นบุคคลล้มละลายตามวิธีการที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติล้มละลายพ.ศ.2483แล้วหากศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ลูกหนี้เด็ดขาดเจ้าหนี้ก็จะต้องนำมูลหนี้ตามคำพิพากษาซึ่งไม่ว่าจะเป็นมูลหนี้ที่ฟ้องจำเลยให้ล้มละลายหรือไม่ก็ตามมาขอรับชำระหนี้ต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ตามวิธีการที่บัญญัติไว้ในมาตรา27,91แห่งพระราชบัญญัติล้มละลายพ.ศ.2483อีกด้วยมิฉะนั้นย่อมหมดสิทธิที่จะได้รับชำระหนี้อีกต่อไปการฟ้องคดีล้มละลายจึงมีผลเป็นการฟ้องเพื่อให้ชำระหนี้ อย่างหนึ่งตามวิธีการที่กฎหมายบัญญัติไว้โดยเฉพาะเมื่อประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา193/32บัญญัติให้สิทธิเรียกร้องที่เกิดขึ้นโดยคำพิพากษาของศาลที่ถึงที่สุดมีกำหนดอายุความ10ปีทั้งนี้ไม่ว่าสิทธิเรียกร้องเดิมจะมีอายุความเท่าใดและโจทก์ได้นำเอามูลหนี้ตาม

คำพิพากษาที่ถึงที่สุดของศาลแพ่งมาฟ้องขอให้จำเลยล้มละลายต่อศาลจังหวัดเชียงรายภายในกำหนดอายุความ10ปีนับแต่วันมีคำพิพากษาแต่ในระหว่างพิจารณาของศาลจังหวัดเชียงราย ศาลจังหวัดเชียงรายมีคำสั่งให้เพิกถอนคำสั่งรับฟ้องเป็นไม่รับฟ้องเพราะเหตุที่คดีไม่อยู่ในอำนาจของศาลจังหวัดเชียงรายเมื่อวันที่30กรกฎาคม2536และคดีถึงที่สุดแล้วเมื่ออายุความแห่งสิทธิเรียกร้องในหนี้ตามคำพิพากษาดังกล่าวครบกำหนดไปแล้วในระหว่างพิจารณาคดีของศาลจังหวัดเชียงรายเช่นนี้กรณีจึงต้องอยู่ในบังคับของบทบัญญัติในมาตรา193/17วรรคสองแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ซึ่งบัญญัติให้เจ้าหนี้มีสิทธิฟ้องคดีเพื่อชำระหนี้ภายใน60วันนับแต่วันที่คำพิพากษาหรือคำสั่งที่ไม่รับคำฟ้องนั้นถึงที่สุดการที่โจทก์นำมูลหนี้ตามคำพิพากษามาฟ้องจำเลยให้ล้มละลายเป็นคดีนี้เมื่อวันที่27กันยายน2536ซึ่งยังไม่พ้นกำหนด60วันตามบทบัญญัติดังกล่าวโจทก์จึงมีสิทธิฟ้องคดีได้

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องว่า จำเลยเป็นลูกหนี้โจทก์ตามคำพิพากษาศาลแพ่งคดีหมายเลขแดงที่ 5797/2526 ลงวันที่ 7 มิถุนายน 2526 ซึ่งถึงที่สุดแล้ว ให้จำเลยชำระหนี้พร้อมดอกเบี้ยและค่าฤชาธรรมเนียม ซึ่งคิดถึงวันฟ้องคดีนี้รวมเป็นเงินจำนวน 5,675,696.50 บาทโจทก์ได้พยายามสืบหาทรัพย์สินของจำเลย แต่จำเลยไม่มีทรัพย์สินที่โจทก์จะยึดมาขายทอดตลาดชำระหนี้ จำเลยจึงเป็นบุคคลมีหนี้สินล้นพ้นตัวโจทก์เคยฟ้องจำเลยเป็นคดีล้มละลายต่อศาลจังหวัดเชียงรายเมื่อวันที่ 7 มิถุนายน 2536 ศาลจังหวัดเชียงรายไม่รับฟ้องเพราะจำเลยไม่ได้อยู่ในเขตอำนาจ ขอให้มีการคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์จำเลยไว้เด็ดขาดและพิพากษาให้จำเลยล้มละลายจำเลยให้การว่า โจทก์หมดสิทธิบังคับคดีแก่จำเลยแล้วจึงไม่อาจนำมูลหนี้ตามคำพิพากษามาฟ้องจำเลยให้ล้มละลายได้ จำเลยมีทรัพย์สินพอที่จะชำระหนี้ให้แก่โจทก์หากโจทก์มีสิทธิเรียกร้องและบังคับคดีตามคำพิพากษาได้ ขอให้ยกฟ้องศาลชั้นต้นเห็นว่า ตามคำฟ้องโจทก์คดีพอวินิจฉัยได้แล้วให้งดสืบพยานโจทก์พยานจำเลย และวินิจฉัยว่าโจทก์ไม่มีสิทธิที่จะบังคับคดีให้จำเลยชำระหนี้ตามคำพิพากษาถึงที่สุดของศาลแพ่งคดีหมายเลขแดงที่ 5797/2526 เพราะพ้นกำหนดสิบปีนับแต่คำพิพากษาถึงที่สุดแล้ว จึงไม่มีสิทธิฟ้องจำเลยให้ล้มละลายในมูลหนี้เดียวกันอีก และเป็นเหตุที่ไม่สมควรให้จำเลยล้มละลายพิพากษายกฟ้องโจทก์ อุทธรณ์ศาลอุทธรณ์พิพากษายกคำพิพากษาศาลชั้นต้น ให้ศาลชั้นต้นพิจารณาและพิพากษาใหม่ตามรูปคดีจำเลย ฎีกาศาลฎีกาวินิจฉัยว่า ฎีกาจำเลยข้อแรกที่ว่า ศาลอุทธรณ์ไม่มีอำนาจยกปัญหาว่าฟ้องโจทก์ไม่ขาดอายุความเพราะมีเหตุให้ขยายอายุความออกไปอีกหกสิบวันตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา 193/17 วรรคสอง ขึ้นมาวินิจฉัยเพราะไม่มีประเด็นโต้เถียงกันมาในศาลชั้นต้น และศาลชั้นต้นมิได้พิพากษายกฟ้องเพราะเหตุดังกล่าว คำพิพากษาศาลอุทธรณ์จึงไม่ขัดด้วยกฎหมายนั้น ศาลฎีกาเห็นว่า แม้ตามคำให้การจำเลยจะยกข้อต่อสู้คำฟ้องโจทก์ว่าหนี้ที่โจทก์นำมาฟ้องขอให้จำเลยล้มละลายโจทก์หมดสิทธิบังคับคดีแก่จำเลย โจทก์ไม่อาจนำหนี้ดังกล่าวมาฟ้องจำเลยให้ล้มละลายได้อันเป็นข้อต่อสู้เกี่ยวกับระยะเวลาการบังคับคดีตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 271 ก็ตาม แต่เมื่อตามคำฟ้องของโจทก์ได้บรรยายถึงเหตุที่โจทก์นำคดีนี้มาฟ้องจำเลยขอให้ล้มละลายเมื่อพ้นสิบปีนับแต่วันมีคำพิพากษาว่าโจทก์เคยนำหนี้ดังกล่าวฟ้องจำเลยขอให้ล้มละลายต่อศาลจังหวัดเชียงรายเมื่อวันที่ 7 มิถุนายน 2536 ซึ่งเป็นวันสุดท้ายที่ครบกำหนดสิบปีนับแต่วันมีคำพิพากษา แต่ในระหว่างการพิจารณา คดีโจทก์มิได้อยู่ในเขตอำนาจของศาลจังหวัดเชียงราย ศาลจังหวัดเชียงรายได้มีคำสั่งเพิกถอนคำสั่ง

รับฟ้องเป็นไม่รับคำฟ้อง โจทก์จึงมาฟ้องจำเลยต่อศาลนี้ อันเป็นข้ออ้างซึ่งเป็นเหตุทำให้อายุความ สิทธิเรียกร้องที่โจทก์นำมาเป็นมูลฟ้องขอให้จำเลยล้มละลายขยายออกไปอีกหกสิบวันตาม ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 193/17 วรรคสองคดีจึงมีประเด็นพิพาทโต้เถียงกัน โดยตรงด้วยว่า โจทก์มีสิทธินำหนี้ตามคำพิพากษามาฟ้องให้จำเลยล้มละลายได้หรือไม่ เมื่อ ศาลชั้นต้นเห็นว่าโจทก์ฟ้องคดีนี้เมื่อพ้นกำหนดสิบปีนับแต่วันคำพิพากษาถึงที่สุด โจทก์จึงหมด สิทธิที่จะบังคับคดีหนี้ตามคำพิพากษาและไม่มีสิทธิฟ้องจำเลยให้ล้มละลายในมูลหนี้เดียวกันอีก พิพากษายกฟ้อง โจทก์อุทธรณ์ว่า หนี้ตามคำพิพากษาของโจทก์ไม่ขาดอายุความเพราะมีเหตุที่ ทำให้อายุความสะดุดหยุดลงตามคำฟ้องและโจทก์ได้ฟ้องจำเลยภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ ศาลจังหวัดเชียงรายมีคำสั่งไม่รับคำฟ้องนั้นถึงที่สุด อุทธรณ์ของโจทก์จึงเป็นการยกข้อกฎหมายขึ้น อ้างตรงตามคำฟ้องของโจทก์ซึ่งคัดค้านคำพิพากษาของศาลชั้นต้นที่เห็นว่า หนี้ตามคำพิพากษา ของโจทก์โจทก์หมดสิทธิบังคับคดีแล้วศาลอุทธรณ์จึงชอบที่จะยกขึ้นวินิจฉัยซึ่งปัญหาตามอุทธรณ์ ของโจทก์ได้ว่า ฟ้องโจทก์ไม่ขาดอายุความเพราะมีเหตุให้ขยายอายุความออกไปอีกหกสิบวันตาม ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 193/17 วรรคสอง หรือไม่คำพิพากษาศาลอุทธรณ์จึง ชอบด้วยกฎหมายแล้วฎีกาจำเลยในข้อต่อมาที่ว่า โจทก์ไม่มีสิทธิฟ้องขอให้จำเลยล้มละลายเพราะ โจทก์หมดสิทธิบังคับคดีและเรียกร้องให้จำเลยชำระหนี้ตามคำพิพากษาแล้วหรือไม่ ศาลฎีกาเห็น ว่า การที่โจทก์นำหนี้ตามคำพิพากษาของศาลที่ถึงที่สุดแล้วมาเป็นมูลฟ้องขอให้จำเลยล้มละลาย มิใช่เรื่องการบังคับคดีตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลตามที่บัญญัติไว้ในภาค 4 แห่ง ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง จึงไม่อาจนำบทบัญญัติเกี่ยวกับระยะเวลาการบังคับคดี ตามมาตรา 271 ซึ่งบัญญัติให้เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาชอบที่จะร้องขอให้บังคับคดีภายในสิบปีนับ แต่วันมีคำพิพากษามาบังคับแก่กรณีนี้ได้ แต่การฟ้องคดีล้มละลายนอกจากเป็นการฟ้องเพื่อให้ จัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ซึ่งเป็นบุคคลล้มละลายตามวิธีการที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติ ล้มละลาย พ.ศ. 2483 แล้ว หากศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ลูกหนี้เด็ดขาด เจ้าหนี้ก็ยังคงนำมูลหนี้ซึ่ง ไม่ว่าจะเป็นมูลหนี้ที่ฟ้องจำเลยให้ล้มละลายหรือไม่ก็ตามไปขอรับชำระหนี้ต่อ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ตามวิธีการที่บัญญัติไว้ในมาตรา 27, 91 แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 อีกด้วยมิฉะนั้นย่อมหมดสิทธิที่จะได้รับชำระหนี้อีกต่อไป การฟ้องคดีล้มละลายจึงมีผล เป็นฟ้องคดีเพื่อให้ชำระหนี้อย่างหนึ่งตามวิธีการที่กฎหมายบัญญัติไว้โดยเฉพาะ เมื่อ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 193/32 บัญญัติให้สิทธิเรียกร้องที่เกิดขึ้นโดย คำพิพากษาของศาลที่ถึงที่สุดมีกำหนดอายุความสิบปี ทั้งนี้ไม่ว่าสิทธิเรียกร้องเดิมจะมีกำหนด อายุความเท่าใด และโจทก์ได้นำมูลหนี้ตามคำพิพากษาที่ถึงที่สุดของศาลแพ่งมาฟ้องขอให้จำเลย ล้มละลายต่อศาลจังหวัดเชียงรายภายในกำหนดอายุความสิบปีนับแต่วันมีคำพิพากษาคำคดี ล้มละลายหมายเลขดำที่ ล.1/2536 ของศาลจังหวัดเชียงราย แต่ในระหว่างพิจารณาศาลจังหวัด เชียงรายมีคำสั่งให้เพิกถอนคำสั่งรับฟ้องเป็นไม่รับฟ้องเพราะคดีไม่อยู่ในอำนาจของศาลจังหวัด เชียงรายเมื่อวันที่ 30 กรกฎาคม 2536 และคดีถึงที่สุดแล้ว เมื่อปรากฏว่าอายุความแห่ง สิทธิเรียกร้องในหนี้ตามคำพิพากษาดังกล่าวครบกำหนดไปแล้วในระหว่างพิจารณาเช่นนั้น กรณีจึง อยู่ในบังคับของบทบัญญัติในมาตรา 193/17 วรรคสองแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ซึ่ง บัญญัติให้เจ้าหนี้มีสิทธิฟ้องคดีเพื่อให้ชำระหนี้ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่คำพิพากษาหรือคำสั่งที่ ไม่รับคำฟ้องนั้นถึงที่สุด การที่โจทก์นำมูลหนี้ตามคำพิพากษาดังกล่าวมาฟ้องจำเลยให้ล้มละลาย เป็นคดีนี้เมื่อวันที่ 27 กันยายน 2536 ซึ่งยังไม่พ้นกำหนดหกสิบวันตามบทบัญญัติดังกล่าวโจทก์จึงมี

สิทธิฟ้องได้ คำพิพากษาศาลฎีกาที่จำเลยอ้างมาข้อเท็จจริงไม่ตรงกับคดีนี้ ไม่อาจมาเทียบเคียงได้
คำพิพากษาศาลอุทธรณ์ต้องด้วยความเห็นของศาลฎีกาพิพากษายืน

องค์คณะ

อร่าม หุตางกูร · สมาน เวทวินิจ · บรรเทิง มุลพรม

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://thaideka.online/deka/1067/2539>